



Primož Pirnat

V petnajstih letih je zamenjal štiri gledališke hiše, celjsko, goriško, kranjsko in ljubljansko – od leta 2010 je član ansambla Mestnega gledališča ljubljanskega –, in v vsaki od njih je pustil neizbrisljiv pečat. Še prej, po akademiji, je leto dni ustvarjal na svobodi. Doslej je za svoje delo prejel kar nekaj nagrad, tako v tujini kot doma, med njimi Borštnikove in Prešernove.

Kako se ljubimo pri osemnajstih in kako pri štiridesetih?

Tekst

Patricija Maličev

Foto

Leon Vidic

Kot pravi Primož Pirnat, ima že ves čas profesionalnega dela privilegij, da stvari k njemu prihajajo same in da se mu tudi zaradi tega ni bilo treba ustavljati, preveč premišljevat, odločati. Morda tudi zato stvari jemlje tako, kot prihajajo, v teatru in življenju. To je igralec, ki ga je užitek gledati na odru. Vedno. Ob vsaki pohvali se zdrzne, srkne kavo, pogleda proti tлом. Ne hlina nelagodja. Nasprotno, zdi se, da prav v njem išče iztočnico za nadaljevanje. »Kaj naj rečem na to? Hvala. Spet.«

»Vsak se zaklene v sodec samega sebe in se med vrenjem samega sebe potaplja na samo dno samega sebe; in se hermetično zapre z zamaškom samega sebe. Tu nima nihče solza za tuje tegobe in ne razumevanja za tuje misli. Mi sami s seboj smo tu misel in njen zven,« pravi eden od likov, ki jih trenutno maestozno igra v imenitnem *Peeru Gyntu*. Spregovorila sva o mnogih stvareh, o gledališču predvsem, in obmolknila v tišini terase nedaleč stran od njegovega doma na tistih mestih, kjer se je vanj prikradla bolečina, nemara samo nje odzven, precej blag, kot je bil še pred nekaj meseci. Zgodilo se je, tako kot ne tako maloštevilnim med nami, da je duša potrebovala počitek, umik.

“

Prav za to mizo sva se pred letom dni naključno srečala in se dogovarjala za intervju, ki naj bi ga potem imela čez štirinajst dni, potem pa ... Ko se je človek prisiljen tako od dela kot od »svobode« za trenutek umakniti, kako je? Kaj se zgodi?

(Globok izdih.) Ne vem, kaj naj povem glede tega ... Glava dobesedno podivja. Enostavno ne najdeš poti ven iz nje. In potem eksplodira. In potem se človek sooči z vsem tem, kar je bilo in kar je. Začel sem se spraševati, kaj me je v

življenju sploh pripeljalo do tega, kaj so stvari, ki si jih nisem znal razložiti.

Resetiranje ni prava beseda, kajne?

Ne, ni. Treba je odpreti neka vrata, narediti korak naprej ... Težko mi je zdaj govoriti o tem. Ko sem začel delati, sem bil spet zadovoljen, in zdaj sem zadovoljen, ampak počasi. Osnova je v tem, da poskušam biti bolj mehak do sebe, si kaj več odpustiti, ne jemati stvari tako usodno.

Vaš starejši kolega mi je rekel, da ni boljšega človeka med slovenskimi igralci, kot je Primož Pirnat.

Ah, kaj pa vem. Rad bi bil navaden človek z vso paleto čustev. Da si ne bi zastiral oči. Rad bi si priznal svoje slabe strani in jih sprejel.

Kje se je torej začelo, vi in igra?

V osnovni šoli smo pripravljali *Županovo Mico* in v njej sem igral Monkofa. Igra mi je že takrat bila blazno všeč. Ne vem natančno, kaj. Igra se mi je zdela svoboden svet. Zdelo se mi je, da se igramo z nekakšnimi lepimi stvarmi. Na poljanski gimnaziji, kasneje, smo imeli francoski teater in takrat sem resnično začutil, da mi igra leži in da imam nekaj talenta. Potem smo šli na gostovanje v Francijo v La Roche-sur-Yon in tam je po predstavi k meni pristopila gospa in me vprašala, kaj bi pa jaz bil v življenju, in odgovoril sem ji, da igralec. Ona pa meni nazaj: »Vous êtes déjà un acteur. Vi ste že igralec.« To je bil res dober občutek. Potem pa se je ta ljubezen kar razplamtela. Že na vajah se zdi, da nekaj novega odkrivam, počutim se kot raziskovalec.

Da niste samo tisto, kar sicer ste?

Natančno tako (*smeh*). Kar je zelo blagodejno.

»Vsi ven! Oznanja se nov čas! Razum je mrtev! Naj živi Peer Gynt!« pravite v predstavi Peer Gynt. Je to današnji čas v gledališču, za igralca? Ni lahko danes na odru ustvarjati iluzije, kazati nam čas, kakršen je, nakazovati približke k resnici, hkrati ohraniti distanco?

Živimo v izrazito hektičnem času, ko dvomimo o vsem, o sistemih, ki obstajajo, in tistih, ki ne obstajajo. Bežimo, ves čas bežimo pred soočanjem s tem svetom. Jaz predvsem

čutim nemoč, ko gre soočanje s stvarmi iz tega sveta, kot bi bile prevelike zame, za nas ... Za posameznika je v tem svetu marsikaj nedosegljivo, ves čas ima občutek, da ne more ničesar spremeniti, po drugi strani bi si pa želel, da bi našel točko, proti kateri bi se boril. Ampak živimo v svetu, kjer države capljajo za kapitalom, v času novih kolonializmov, v času, ko so potrebne spremembe, a še največji filozofi ne znajo pokazati alternativ.

Tekst iz te predstave sem vzel precej intuitivno. Zelo nežno je bilo delati to stvar. Če bi hotel na silo in preveč povedati o teh likih, bi bilo precej grobo. To tudi ni takšne sorte predstava. Zdelo se mi je pomembneje, da lovim tenke občutke tega, kako in kje kaj zazveni, to ponuja več asociacij, kot če bi te like »zapiral«. Nisem hotel, da bi obstajala neka vez med vsemi temi liki, dovolj je že to, da jih jaz igram ... Moja osebnost pač je, kakršna je, oziroma ni, kakršna ni. In to je ta edina ...

Mojstrsko ste izpeljali vse to.

Cela predstava je zelo delikatna. Prvič sem delal z Eduardom Milerjem in ugotovil, da gre za noro občutljivega človeka, porcelanček, ki se v trenutku razbije. Igralci smo vstopili v ta njegov nežni svet, veliko smo mu ponujali, in mislim, da je bil zadovoljen. Sicer pa je on naphan s tem Peerom Gyntom. Peer Gynt je resnično njegov življenjski lik.

Saj, kje daleč je Hamlet ...

(*smeh*) Natanko tako! V Gyntu je zraven še toliko magije, dovolj je samo intelekta. In v Gyntu je že v tekstu veliko magije.

Magija je prava beseda. Rekli ste, da »ponujate« reži-serju, je to vaš način dela, na začetku.

Jaz sem tak. Sem na razpolago, spustim svetove ven. Ker vsak človek ima svoj svet, in čudovito je, ko pride nekdo in ti pokaže svojega ali pa nekaj popolnoma novega. Kaj je lepšega kot spoznavati druge svetove.

Živite v času intenzivnega pripravljanja vloge do premiere drugače kot sicer?

Tokrat nisem, ker vseeno ni šlo za tako intenzivno delo, kot je na primer naslovna vloga, ki te celega preplavi.

Kako je, ko igralca vloga popolnoma preplavi?

O tem sem razmišljal, ko sem opazoval kolega, fantastičnega Mateja Puca. To je zelo samotna pot. Nikomur ne moreš povedati, še soigralcem ne, kaj vse se v tebi dogaja.

Zakaj?

Toliko stvari je v tebi, da tega nihče ne more razumeti, v tem si popolnoma sam. Takrat bi si igralec želel, da si je s kom od kolegov blizu, pa nekako ne gre. Vsaj v mojem primeru ne. Sicer pa je tako, da niti ne veš, kaj bi komu povedal. Gre za nekaj, kar te naseljuje, počasi. Najprej moraš odpreti del sebe, del svojega sveta, ga naseliti in ga potem zmehčati in zaživeti.

Trenutno igrate prav tako paleto likov v predstavi Divjak po predlogi norveške knjižne uspešnice Doppler avtorja Erlenda Loeja, v produkciji SiTi teatra.

Ja, igram jelenčka pa roparja, desničarja in sina nemškega vojaka. Kar shizoidno, moram reči. Ampak izredno uživam v prekrasni ekipi (*nasmeh*).

Zdaj ko ste se zasmeljali, me je prešinilo, da vsa ta leta,

ko vas gledam v različnih gledališčih, se vas pravzaprav ne spomnim brez nasmeha.

Ja, to bi pa lahko bilo tudi res.

Podobno ste zagonetni kot Kenneth Branagh.

Nočem biti Kenneth Branagh!

Kdo pa?

Willem Dafoe mi je všeč, najbolj pa Gary Oldman.

Seveda. Dva konca iste palice.

Premoreta nekakšno posebno igralsko norost. Gary ... v vsakem filmu je popolnoma drugačen.

Morda je zdaj priložnost, da vam povem, da bi vas kar v vseh predstavah gledala v glavni vlogi.

Ja, hvala. Kaj naj zdaj rečem na to?

V katerem od gledališč, kjer ste doslej delali, ste dosegli vrhunec, na katerem jadrate tudi v gledališču, kjer ste zaposleni zdaj?

Bolj se, ko gre za preteklost, spominjam predstav kot česar koli drugega. Z akademije se spominjam *Antigone*, ki sem jo delal z Lorencijem, pravzaprav sem vskočil kot Hajmon, zgodil se je magičen trenutek s Sašo Mihelčič, Antigono, nepozabno ...

Zakaj?

Takrat sem čustva prvič doživel na sceni. Vem, da sem čisto *paf*, nisem vedel, ali je to teater ali je zares. Ključen je bil *Don Juan*, ki sva ga z Jernejem Lorencijem delala v Celju. To je bila spet magija! Lahko rečem, da so mi vse predstave, ki sem jih delal z njim, ostale zelo v spominu. Gre za predstave, ki so premaknile nekaj v meni, in mislim, da tudi pri gledalcih. Tega se spomnim še iz srednje šole, ko smo hodili v Dramo in sem gledal predstave. Po koncu se je v meni toliko dogajalo, da se nisem mogel z nikomer pogovarjati, kar tekel sem domov.

Katere predstave so to bile?

Peer Gynt, *Don Juan na psu*, *Zločin in kazen* ... Še zmeraj verjamem, da lahko predstava premakne človeka. Četudi samo enega. Rad bi, da se začuti, da predstava nekaj pomeni, da nekaj je ...

In kasneje sem to tudi na svoji koži nekajkrat začutil, z omenjenim celjskim Don Juanom pa *Ubijalci muh* v Korunovi režiji, bilo mi je zelo lepo. Potem sem delal v Novi Gorici, *Tri sestre*, *Čakajoč Godoja*, *Sen kresne noči* pa *Arabsko noč*, *Ledo* ... Teh se najprej spomnim. In potem v Kranju *Revizorja*, pa *Stekleno menezherijo*, to je bilo pa noro, tako sem se zaljubil v ta tekst, na prvi bralni vaji sem bil že popolnoma preč ... Ko sem prišel v **MGL**, sem nastopil v *Razodetjih*, v režiji Janeza Pipana, na to vlogo sem kar ponosen, precej po krivici prezrta predstava, gre za epsko zgodbo po imenitnem tekstu Dušana Jovanovića, pa *Ukročena trmoglavka*, genialno, pa *Othello* ...

Izpostavili ste predstave režiserjev, ki imajo vseeno neko posebno senzibiliteto, Korun, De Brea, Lorenci, Kica, Zlatar Frey ... velika-

ni duše. Kaj to pove o vas?

Da me prevzamejo njihovi svetovi, da se čutim bogatega, globokega, občutljivega.

Spomnim se tudi Poroke v SMG.

Ja, žal smo jo igrali samo šestkrat, ampak žena Gombrowicza je bila navdušena, Poljaki so nas menda vabili na turnejo. Svet Gombrowicza je tudi nor. In tam se tudi napihujejo. Vsi imamo to v sebi, da se napihneš v vlogi.

Kako je to, da se napihneš v vlogi?

Da jo v življenju začneš preveč resno jemati. V mojem primeru: lahko bi se napihnil v vlogi igralca. V vlogi očeta. V *Poroki* se oče napihne iz očeta v kralja. Mislim, da se vsak dan ljudje napihujemo. Saj, jaz sem se vmes tudi že verjetno kdaj napihnil. Imel sem občutek, da sem največji.

Jaz se vsako jutro zbudim s tem občutkom, zvečer pa cvilim v blazino.

(*Krohot.*) O, kako dobro to poznam. Eno brez drugega ne gre.

Mogoče pa to pomeni, da gre človek v pravo smer? Malo enega, malo drugega.

Nisem prepričan (*smeh*). Ampak do tega se pride z zamudo.

Na odru poveste stvari tako, da stojijo in da verjamemo. Kot da vedno govorite iz izkustva, čeprav jih imate šele štirideset.

Ne vem, od kod pride to. Morda od tega, ker v življenju rad poslušam ljudi, rad jih začutim. Včasih še preveč kaj vzamem za svoje. Morda od tega, da sem včasih bral dosti poezije. Dotikanja smisla prek metafor, v pesmi začutim resnico, misel, občutje ... Predvsem pa ta empatija, da se vživiš v drugega.

Si kdaj na vaji rečete: danes mi pa ne gre? Poveste to na glas?

Povem, ampak se poskušam držati tega, da tisti dan naredim, kolikor pač morem, da nič ni vrženo stran. Tudi če mi ne gre, delam, noben trenutek ni izgubljen. Štartaš pač iz tistega, kar imaš, in tako je lahko vsakič drugače.

V Peeru Gyntu, kjer med drugimi vlogami igrate Dovrejskega starino, čigar replike v zadnjem delu, in tu ne govorim samo o vsebini, so prav zaradi načina, vaših medmetov, ki so kot naključno v stavke položeni, hkrati grozljive in nečloveško človeške in mile ... Bi se vse to lahko zgodilo že s prvo vajo?

Hvala lepa. Prav preveč me hvalite. Mislim, da Dovrejski starina še vedno ni v redu. Uspelo je zares samo na eni vaji, ko mi je Eduard nekaj rekel na čikcu med vajo. In potem se je kar zgodilo.

In vaš Gumbar, v svoji nalogi ga srhljivo nepovratno pripeljete na oder, da jo izvrši,**na več križpotjih ...**

To naredi tekst. Ja, pridem, da jih pretopim v gumbe, te človeške duše. Pa se mi vedno zjočejo. Kar premehek sem, spet ... (*smeh*) Zame so ti intervjuji kar stres, čeprav nama dobre gre.

Zakaj stres?

Zato ker dati intervju pomeni nekaj biti. Imeti mnenje ali stališča. Kar spet pomeni, da nekaj drugega mora odpasti. Jaz pa sem rad odprt, nikomur se ne bi rad zameril. In rad bi ugajal. Ne bi si rad zapiral svetov, rad bi prehajal iz enega v drugega ... Nimam jasnih navodil sam pri sebi, kako in kaj. *Pride* zgodba, vstopim vanjo. To me noro bogati. Vsaka zgodba je drugačna in to je dobro. Kot danes, na vaji z Acotom [režiserjem Aleksandrom Popovskim]. Odprl mi je svet, ki ga še nisem poznal, in bilo je genialno ... On je tudi izredno senzibilen človek. Dober človek.

Kdaj ste se pa vi odločili, da boste dober človek?

To sem dobil na pot. Ta občutek: vse je dobro, vse je dobro. Položeno v zibelko.

Zvečer pa mokre blazine ...

Ja. Spomnim se, ko sem še delal v Gorici, koliko neprespanih noči. Sam pri sebi sem se hecal, da mi prihaja krokar kljuvat srce.

Zdi se, vedno bolj, da je v Gorici težko biti igravec, ker generacije, od malega zveste gledališču, počasi odhajajo, druge so se preselile v prestolnico. Bi držalo?

Bi se kar strinjal. Čeprav ne vem, zakaj je tako. Novogoriškemu gledališču res želim vse najboljše. Krasne predstave smo delali takrat. Ko sem delal v SNG Nova Gorica, sem resnično živel samo za teater, v teatru. Mesto nič ne ponuja, zato si se primoran soočiti s seboj. Kot da si v karanteni. Smešno. Ko so režiserji prihajali tja, iz Ljubljane ali od koderkoli že, natempirani, jim je bilo prav nenavadno, ups, kaj pa je zdaj? Sanatorij. Zame je to gotovo bil sanatorij. Odšel sem od doma, takoj po opravljeni akademiji, na svoje, odrast. Prišel sem tja in si rekel, no, tu se bom pa »naredil«. Mož jekleni. Ah. In v to samoto je vstopila Priscila in sva še danes skupaj in imava krasnega sinčka.

Kako vam je poezija odredila vaš pogled na svet, kje v njej ste našli svojo političnost v svetu? Vas je pred čim zaščitila, pred čem vas ni?

Ne vem, samo popeljala me je v plemenito čutnost.

Je verz, ki je vedno z vami, ki razume?

Rilkejev »Kdo, če bi kričal, bi me pa slišal med trumami angelov.«

»Nikoli ne izpiješ te čaše brez dna« Andraža Poliča.

Igralci ves čas mesarite telo in dušo. Drugače zdaj kot nekdanj na akademiji?

Kako se ljubimo pri osemnajstih in kako pri štiridesetih?

Kaj je za vas kot igralca na odru največji luksuz?

V zadnji predstavi igram v pižami. Kar luksuz.

Do česa ste, ko gre za vaše delo, najbolj brezkompromisni?

Do sebe. Vedno do sebe.

Česa se v tem delu življenja, profesionalno in zasebno, najbolj veselite?

Profesionalno vseh novih projektov. Zasebno pa trenutkov z mojim sinom Danom.

“ Jaz sem tak. Sem na razpolago, spustim svetove ven. Ker vsak človek ima svoj svet, in čudovito je, ko pride nekdo in ti pokaže svojega ali pa nekaj popolnoma novega. Kaj je lepšega kot spoznavati druge svetove.



